

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost pošlaine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravitelstvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje števil. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1 — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 10.

V Ptuj v nedeljo dne 10. marca 1907.

VIII. letnik.

Somišljeniki!

V nedeljo, 10. marca 1907 točno ob 4. uri popoldne v kazini v Mariboru

shod naše stranke.

Dnevni red:

1. Kakšno nalogo ima napredno gibanje?
2. Razno.

Shod je namenjen za mesto Maribor, za okraj Maribor desno obrežje in za okraj Maribor levo obrežje.

Pristop imajo le povabljeni. Kdor bi bil rad navočen in je naš somišljenik, naj nam to pred shodom naznani.

Shod je velikega pomena. Treba torej, da se ga vsakdo, ki je povabljen, tudi udeleži.

Strankarsko vodstvo.

V vroči borbi...

Brez boja ni zmage!

Volilni boj se je vnel torej na celi črti. Listi so vsi polni volilnih člankov, po deželi se prirejajo shodi, pridige in misijoni, — vsakdo govori o volitvah... Ali nekaj je, kar mora pametni človek iz vsega tega vročega boja takoj izprevideti. Gotova resnica je, da se napadajo prvaški klerikalci in prvaški liberalci prav surovo, prav „po prvaško“. Gotova resnica, da si pljujejo v obraz in da se psujejo, kakor znajo to le hribovski fantalini, kadar jim žganje možgane razgreje. Prepričani smo, da bi klerikalni farizeji celjskega Spindlerja že davno zastripili, ko bi se kazni ne bali. In ravno tako prepričani smo, da bi Spindlerjevi pristaši klerikalce na žlici vroče vode poržli, ko bi to šlo. Ali čudež je to da se najdejo ti hudi nasprotniki v trenutku, ko se gre proti naši stranki. Postopajo v tržaškem starem mestu se stepejo vsak hip, ali v trenutku, ko pride stražnik, so postopajo že prijatelji in lažejo eden za drugega...

V naših krajih je bil „Stajerc“ pač edini stražnik. Mi naprednjaki smo stali na straži, kadar so hoteli prvaški advokati ljudstvu z lepimi besedami kožo žez ušesa potegniti! Mi naprednjaki smo stražili, kadar so hoteli napraviti mlečozobi kaplani iz božje hiše smrdljivo kožo umazane politike! Mi naprednjaki smo iztrgali farizejem larfo raz lice, smo jih pokazali v njih nagoti, smo odpirali ljudstvu oči in smo želi zato skupno sovraštvo vseh teh farizejev. In zdaj se družijo naša nasprotniki v hipu, ko nastopimo mi! Ali naj navedemo dokaze? Prvaški klerikalci in liberalci psujejo z ednakimi izrazi nemško šolo. Klerikalci in liberalci so peljali boj proti ptujski šparki, — edini so se, edini, kadar se gre zatajiti prvaškega tata ali sleparja, edini, kadar je treba pokriti prvaškega lopova s plaščem „ljubezni“, edini kadar treba obdržati ljudstvo v neumnosti!

V tem znamenju se bije letošnja državno-borska volilna borba. Babilonski stolp je po-

stala prvaška politika, ali kadar se gre proti naši misli skupnega dela z Nemci, takrat so si gospodje v hipu — bratci.

Grè se jim pač le za osebni dobiček. Kadar ne tečejo kmetijski denarji bogato v njih žepe, takrat kričijo: vera je v nevarnosti! Kadar hoče ljudstvo košček pravice, takrat tulijo: „Mi smo Slovenci!“ in „Lepa naša domovina“...

Lepa, krasna naša štajersko-koroška domovina! Ali še lepša, še krasnejša bi bi bila brez sovraštva, brez narodnostne gonje! In zato stopamo danes kot svaritelji pred tebe, knezoško flavantinski, dr. Mihael Napotnik in ti kličemo: Ne dovoli, da bi tvoji služabniki omadeževali sveto cerkev, katero ljubiti nas ti kot božji namestnik učiš! Ne dovoli, da bi širili najnevarnejše sovraštvo tisti, ki bi imeli pridigovati ljubezen! Ne dopusti, da vlivajo tvoji katehetje strup v duše nedolžne dece! „In hoc signo vinces“, — v tem znamenju zmagamo, — namreč v znamenju bratstva in ljubezni!

Tako stopamo mi naprednjaki v vročo volilno borbo. Obsodite nas, ako smo obsodbe vredni! Vemo, da bode te pljuvali na nas, ali — iz ljudstva smo zrasi, med ljudstvom živimo in za ljudstvo delamo! „In hoc signo vinces“, — v tem znamenju hočemo zmagati!

* * *

Kdo je volilec? Vsak avstrijski državljani, ki je bil rojen pred 19. svečanom l. 1883, ki ni kaznovan zaradi zločina in vsled tega izključen ter ki je bival v občini vsaj od 19. svečana l. 1906.

Kako se voli? Vsak volilec mora o se bno svoj glas oddati. S pooblastilom se ne voli. Vsaka občina voli zase. Razpis volitev se mora v vsaki občini s plakati naznaniti.

Kdaj in kako se reklamira? Župan vsake občine sestavi „volilni imenik“ ali „volilno listo, v kateri so vsi volilci dotične občine vpisani. Ta „volilni imenik“ je razložen 14 dni v vsaki občini. Vsak volilec naj gre pogledati, je-li je tudi zapisan. Ako ne, potem reklamira, to se pravi, zahteva vpisanje. Reklamira lahko ustmeno v občinskem uradu na zapisnik, ali pa pismeno. Reklamaciji se priloži delavsko ali poselsko knjižico ali krstni odnosno domovinski list. Koleka (štempel) ni treba na reklamacijo.

Kaj je volilna komisija? Volilna komisija obsega 5 članov za občine pod 1000 prebivalcev. 2 člana komisije imenuje občinski odbor, eden je komisar, ki imenuje še 2 člana iz sredine volilcev. Treba se pobrigati, da pride tudi naša stranka do zastopstva.

Naprednjaki, na delo!

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor. 1. marca so prišli 3 predlogi v volilnih zadevah na dnevni red. Posl. Robič je govoril najprvo o svojem predlogu, po katerem naj bi se spremenila pravica za deželni zbor; predlog zahteva, da ima volilno pravico vsak 24 letni državljani, ki biva že 1 leto v občini (kakor v državni zbor). Ta predlog se je izročil odseku, obstoječem iz 15 članov — Kmetiski poslanec Rokitsansky je uteme-

ljeval potem svoj predlog glede volilne dolžnosti. Tudi ta predlog se je izročil odseku. — Potem je govoril socialist Resel o predlogu, po katerem naj bi se volilna pravica v toliko spremenila, da se odstrani mandate veleposestnikov. Tudi ta predlog se je izročil odseku. — Dr. Jurtela je predlagal, naj se vrše seje le popoldne. Posl. Brandl je stavil vprašanje na namestnika glede spremembe počitniškega reda in šolskega začetka. Pravi da so današnje razmere glede počitnic naravnost neznozne. Počitnice od 15. julija do 15. septembra so primerne itd. — Posl. Brandl je nadalje predlagal, naj se zagotovi požarnim brambam gotove priboljške, n. pr. prostost pošlaine itd. — Seja 2. marca: Posl. Robič in dr. Schacherl sta zahtevala, da se uvrsti ljudske šole 3. krajnega razreda v 2. razred, kar bi bilo učiteljem v korist. Predlog se je izročil odseku. — Nadalje se je izročilo posebnemu odseku predlog posl. Schweigerja glede ureditve zimске vinararske šole in podučnega vinograda za okraja Eibiswald in Arnfels. — Pol. Rokitsansky je utemeljeval svoj predlog glede ureditve podučnega trsnega nasada v okraju Arnfels. Govornik se je oziral zlasti na grozno izseljevanje štajerskih kmetov in je zahteval gospodarsko pomoč. Predlog se je odstopil odseku. — Nadalje je vtemeljeval posl. Rokitsansky svoj predlog glede ureditve postave za varstvo planin. Povdarjal je, da se nakupuje na Štajerskem kmetška posestva v lovske namene. Več kot 80% kmetijskih posestev v Zg. Štajerski se je spremenilo v zadnjih letih v lovišča. L. 1904 se je prodalo 2.311 hektarjev ljudem, ki niso kmetje. To je nevarno za obstoj zdrave kmetije in zato je priporočal, naj se odstopi njegov predlog odseku. Sprejeto! — Isti dan so predložili tudi klerikalci predlog, po katerem naj bi se volilni red za dež. zbor spremenil. Posl. Stiger pa je podal velevažni predlog, naj se vpelje na Štajerskem nasade tobaka. O temu predlogu govorimo še pozneje. Seja 4. marca: Posl. Stieg je predlagal podporo posestnikov v Ščavnici in Deutsch Landsbergu, ki so trpeli vsled toče; predlog se je izročil odseku. Potem je zbornica odklonila predlog dr. Jurtela, naj bi se vršile seje le popoldne. — Seja 5. marca: Poslan. Rokitsansky je predlagal, naj se uredniški postavo, ki obvaruje poljedelsko kulturo pred neopravičenim gospodarstvom. Predlog se je zopet odseku izročil. Istotako slični predlog poslanca Hagenhoferja. Potem je nastopil prvaški poslanec dr. Jankovič. Da bi takoj dokazal, kakšni bajaci so prvaški poslanci, pričel je svoj govor slovensko. Vsak pametni človek mora razumeti, da se ne more v 5 jezikih razpravljati. Ali prvaki hočejo vedno le pokazati, da so hujskači. Seja 6. marca: Predlog posl. Stiega glede podpore občinarjev v Boču; predlog se je izročil odseku. Potem je prišel klerikalni predlog za spremembo volilne pravice na razpravo. Prišlo je do hudih prašk med socialisti in klerikalci. Predlog se je izročil odseku.

Cesar je potrdil sklep koroškega deželnega zbora glede nadaljnjega dviganja deželnih naklad. S tem stopi 15. sušca tudi postavo o privatnem vinu v veljavo.